Chedoke-Mcmaster Engelli Çocuklara Yönelik Tutumlar Ölçe?i (T-CATCH)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Chedoke-Mcmaster Engelli Çocuklara Yönelik Tutumlar Ölçe?i (T-CATCH)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18606

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Chedoke-Mcmaster Engelli Çocuklara Yönelik Tutumlar Ölçe?i (T-CATCH), orijinal ?ngilizce ad?yla **The Chedoke MC-Master Attitudes Towards Children with Handicaps (CATCH)** anketinin Türkiye popülasyonuna uyarlanm?? halidir. Bu ölçek, bireylerin **engelli çocuklar** ve onlar?n yetenekleri, sosyal entegrasyonlar? ve bak?mlar? hakk?ndaki alg?lar?n? ve tutumlar? ölçmek amac?yla geli?tirilmi?tir. Ölçe?in Türkiye uyarlamas?, Özge Mine Y?lmaz taraf?ndan 2019 y?l?nda yap?lan bir yüksek lisans tezi kapsam?nda gerçekle?tirilmi? olup, psikometrik özelliklerinin incelenmesiyle geçerlik ve güvenirlik standartlar? ortaya konmu?tur.

T-CATCH, toplam 36 maddeden ve 3 temel faktörden olu?maktad?r. Ölçek, yan?tlay?c?lar?n tutum düzeylerini belirlemek üzere 5'li Likert tipi derecelendirme sistemi kullan?r. Bu uyarlama çal??mas?, alanda çal??an profesyonellerin, ö?rencilerin ve ebeveynlerin engelli çocuklara yönelik tutumlar?n? objektif olarak de?erlendirmelerine olanak tan?r.

Anahtar Kelimeler

Chedoke-Mcmaster, T-CATCH, engelli çocuklar, tutumlar, uyarlama, psikometri, geçerlik, güvenirlik, faktör analizi.

Yazarlar

Özge Mine Y?lmaz (Uyarlama Çal??mas?).

Amaç

Chedoke-Mcmaster Engelli Çocuklara Yönelik Tutumlar Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin engelli çocuklara kar?? sergiledikleri duygusal, bili?sel ve davran??sal e?ilimleri yani tutumlar? sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Bu ölçek, özellikle e?itim, sa?l?k ve sosyal hizmetler alanlar?nda çal??an veya bu alanlarda ö?renim gören ki?ilerin tutumlar?n? belirlemek ve bu tutumlar?n potansiyel olarak engelli çocuklarla etkile?imlerini nas?l etkiledi?ini anlamak için kritik bir araçt?r.

Türkiye uyarlama çal??mas?, ölçe?in kültürel ve dilsel ba?lama uygunlu?unu sa?lamay? hedeflemi?, böylece Türkiye'deki ara?t?rmac?lar?n engellilik alan?ndaki sosyal ve psikolojik ara?t?rmalarda standart bir ölçüm arac? kullanabilmesine olanak tan?m??t?r. Bu tür çal??malar, olumsuz tutumlar?n tespiti ve bu tutumlar? iyile?tirmeye yönelik e?itim programlar?n?n geli?tirilmesi aç?s?ndan büyük önem ta??maktad?r.

Yap?

ARABPSYCHOLOGY.COM

T-CATCH, engelli çocuklara yönelik tutumlar? çok boyutlu olarak ele alan bir yap?y? ölçmektedir. Orijinal CATCH ölçe?i genellikle tutumun üç temel bile?enini yans?tan faktörlere sahiptir: Bili?sel (inançlar), Duygusal (hissedilenler) ve Davran??sal (eylem e?ilimleri). Türkiye uyarlamas? da bu yap?y? koruyarak, bireylerin engelli çocuklar?n yetenekleri, sosyal kabulü ve toplumdaki rolleri hakk?ndaki inançlar?n? sorgular.

Ölçe?in içerdi?i maddeler, engelli çocuklar?n normal aktivitelere kat?l?m?, onlara kar?? duyulan empati seviyesi ve engellilik durumunun bireyin hayat?ndaki etkileri gibi çe?itli konular? kapsamaktad?r. Yap?lan faktör analizi çal??malar?, bu tutum yap?s?n?n Türk kültürü içinde de geçerli ve tutarl? bir biçimde üç faktör alt?nda topland???n? göstermi?tir.

Geçerlik

Ölçe?in Türkiye uyarlamas?n?n geçerlik çal??malar?, **Özge Mine Y?lmaz** taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir. Yap? geçerli?ini incelemek amac?yla **Aç?mlay?c? Faktör Analizi** (AFA) uygulanm??t?r. AFA, verilerin faktör yap?s?n? ortaya ç?karmak ve ölçe?in kuramsal yap?y? ne ölçüde temsil etti?ini belirlemek için kullan?lan temel yöntemdir.

Faktör analizi öncesinde, verilerin analize uygunlu?unu de?erlendirmek üzere **Kaiser-Mayer-Olkin (KMO)** analizi ve **Bartlett Küresellik Testi** incelenmi?tir. KMO analiz sonucunun 0.5'ten büyük ç?kmas?, verilerin faktör analizi için uygun oldu?unu göstermi?tir. Ayr?ca, Bartlett Küresellik Testi hesaplanm?? ve sonucun $p < 0.001$ düzeyinde istatistiksel olarak **anlaml?** oldu?u kabul edilmi?tir. Bu sonuçlar, ölçek maddeleri aras?ndaki korelasyonun faktör yap?s? olu?turmaya yetecek düzeyde oldu?unu ve ölçe?in yap? geçerli?ine dair güçlü kan?tlar sundu?unu göstermektedir.

Güvenirlik

T-CATCH ölçe?inin güvenirlik analizinde, Likert tipi bir ölçe?in iç tutarl?l???n? de?erlendirmek için en yayg?n kullan?lan ölçüt olan **Cronbach Alfa katsay?s?** kullan?lm??t?r. ?ç tutarl?l?k, ölçek maddelerine verilen yan?tlar?n ne kadar tutarl? oldu?unu ve ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne kadar homojen bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Güvenirlik ölçütleri, ölçek maddelerinin ölçtü?ü özelliklerin ve davran??lar?n homojen olmas?n?n güvenirli?i art?rd???n? belirtmektedir. Cronbach Alfa katsay?s?, ölçek içinde bulunan 36 maddenin iç tutarl?l???n?n ve homojenli?inin kantitatif bir ölçüsüdür. Yüksek bir Alfa de?eri, ölçe?in güvenilir oldu?unu ve tekrarlanan ölçümlerde benzer sonuçlar verece?ini i?aret eder.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal özellikleri, gerçekle?tirilen faktör analizi sonuçlar?yla desteklenmektedir. T-CATCH, uyarlama çal??mas? sonucunda **36 madde** ve **3 faktörden** olu?an bir yap? sergilemi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bu 3 faktörlü yap?, engelli çocuklara yönelik tutumun farkl? boyutlar?n? temsil etmektedir.

Faktör yap?s?n?n belirlenmesinde kullan?lan Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) yöntemi, verilerin psikometrik olarak güçlü bir temele oturdu?unu göstermi?tir. KMO de?erinin kabul edilebilir s?n?r?n (0.5) üzerinde olmas? ve Bartlett testinin istatistiksel olarak anlaml? bulunmas? ($p < 0.001$), elde edilen faktör yap?s?n?n geçerli bir temele dayand???n? kan?tlamaktad?r.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: 5'li Likert tipi derecelendirme ölçe?i (36 madde, 3 faktör).

Derecelendirme: "Tamamen kat?l?yorum" (5), "kat?l?yorum" (4), "karars?z?m" (3), "kat?lm?yorum" (2), "kesinlikle kat?lm?yorum" (1).

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), ?ngilizce (Orijinal).

Popülasyon Grubu: Engelli çocuklarla etkile?imde bulunan veya bulunma potansiyeli olan yeti?kinler (Ö?retmenler, sa?l?k profesyonelleri, üniversite ö?rencileri, ebeveynler).

Ya? Grubu: Yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, Pamukkale Üniversitesi'nde yüksek lisans tezi kapsam?nda gerçekle?tirilmi?tir. Örneklem detaylar? için tezin incelenmesi gerekmektedir.

Test Metodolojisi: Nicel ara?t?rma yöntemleri, anket uygulamas?, psikometrik analizler (AFA, KMO, Bartlett, Cronbach Alfa).

Anahtar Kelimeler

Tutum ölçe?i, Chedoke-Mcmaster, psikometrik özellikler, geçerlik, güvenirlik, faktör analizi, engellilik, uyarlama.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresleri: Belirtilmemi?tir.

Yaz??ma Adresi: Pamukkale Üniversitesi, Denizli (Yüksek Lisans Tezi Ba?lam?nda).

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l? (Uyarlama): 2019

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m? veya yayg?n uygulamas? için izinler, uyarlama çal??mas?n?n sorumlu yazar? Özge Mine Y?lmaz ve orijinal ölçe?in sahipleri ile ileti?ime geçilerek belirlenmelidir. Akademik ara?t?rmalarda kullan?m için genellikle tez yazar?ndan izin al?nmas? gerekmektedir.

Kaynaklar

Y?lmaz, Ö.M. (2019). *The Chedoke MC-master attitudes towards children with handicaps anketinin geçerlik ve güvenirlik çal??mas?* (Yay?nlanmam?? Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi, Denizli.

Bu çal??man?n tam metnine YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ilebilir: tez.yok.gov.tr

Ölçek formunun orijinal PDF dosyas? burada mevcuttur: the-chedoke-mc-master-attitudes-towards-children-with-handicaps-anketi-toad.pdf

Chedoke-Mcmaster Engelli Çocuklara Yönelik Tutumlar Ölçe?i (T-CATCH) Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte aç?kça belirtilmemi?tir. Maddelerin tam listesi, ilgili yüksek lisans tezinin ekler bölümünde veya ölçek formunda bulunabilir. Ölçek toplam 36 maddeden olu?maktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM